

Norsk alkoholistterapeutisk forening
1968 – 1982

Norsk foreningen for medisinsk
rusmiddelproblematikk
1983 - 1993

Olaf Gjerløw Aasland

Før 1968

- Mangler dokumentasjon, stiftelsestidspunkt ukjent
- Det begynte med en håndfull praktiserende leger som sto på en egen "alkoholisterapeut"-liste godkjent av Rikstrygdeverket.
- Disse legene kunne bruke taksten for langvarig legearbeid uten nærmere begrunnelse, som ellers krevdes den gangen

Styremedlemmer 1968 -1993

I det følgende er det for (nesten) hvert år satt opp

- Medlemsmøter med tema og navn på innledere
- Seminarer og konfarenser med innledere og tema
- Noen steder er deltakerantallet oppgitt i parentes
- Til slutt følger en oversikt over de 35 legene som har sittet i foreningens styre i perioden 1968 til 1991

1968

1. 21.3 Karl Evang: Narkotikaproblemet – den sosialmedicinske og pedagogiske synsvinkel
2. 6.6 Fellesmøte med Norsk bedriftslegeforening om alkoholproblemer i arbeidslivet
3. 29.11 Fellesmøte med Norsk psykiatrisk forening. Tema ukjent.

1969-71

1. 4.12.69 Overlege Hirsch: Alkoholproblemer i akutt psykiatri
2. 5.3.70 Overlege Victor Borg: Narkomani – en epidemisk sykdom?
3. 4-5.9 70 Konferanse om narkomani i Kristiansand (42):
  - Arnfinn Teigen: Erfaringer fra behandling av narkomani
  - Thorbjørn Kjølstad: Narkomaniens dynamikk
  - Bjørn Riiser (sosionom, Uteseksjonen i Oslo): Nye veier i behandling av unge
4. 2.12.71 Fellesmøte med Medisinsk historisk forening, Prof.dr.med Hans Schadenwald: Historical aspects of alcoholic and drug addiction

1972

1. 4.5 Overlege Jan Stang: Erfaringer vedrørende ungdomsnarkomane i sykehusavdeling
2. 12.10 Thorbjørn Kjølstad: Birkelundutvalgets innstilling
3. 23.11 (årsmøte) Orientering og omvisning på Trosterud Sosialsenter i Oslo

1973

1. 9.2 Odd Lingjærde: Bruk og misbruk av benzodiazepiner
2. 6.-7.4 Planlagt seminar om rusmiddelproblematikk på Gausdal høyfjellshotell måtte avlyses pga. dårlig deltakelse.
3. 3.5 Ullersmo landsfengsel. Orientering og omvisning ved fengselsoverlege Ågot Heyerdahl
4. 20.9 Archer Tongue, direktør ICAA: Transcultural aspects of alcohol, narcotics and addictions (35)
5. 5.11 (årsmøte) Overlege Odd Kahrs, bestyrer Mette Ringen og stud.sosiol. Tore Semmingsen orienterte om Avrusningsstasjonen i Oslo (42)

1974

1. 14.3 Forskningsssjef Sverre Brun-Gulbrandsen (SIFA): Ungdom og alkoholvaner (25)
2. 9.5 Amanuensis Jappe Stang: Stoffmisbrukende ungdomskulturer, sosialmedisinske aspekt, behandlingsmessige og profylaktiske problem
3. 10.10 Direktør Anders Salvesen, Statens edruskapsdirektorat: Alkohol – forebyggende tiltak blant ungdom (30)
4. 21.11 (årsmøte) Ass. overlege Bård Brekke: Tvangstiltak i behandlingsoyemed og i andre oyemed. (40)

1975

1. 10.4 Overlege Roald Uchermann: Bruk og misbruk av medikamenter hos alkoholikere behandlet ved A-klinikken Trasop
2. 1-3.10 Park hotell, Sandefjord: Seminar om alkoholist- og narkomanbehandling (i samarbeid med Statens edruskapsdirektorat) (55)
  - T. Rønning, O. Steinfeld-Foss: Stortingsmeldingen om alkoholistsorgen
  - Kristian Erlandsen: De psykiatriske institusjonenes plass i alkoholistsorgen
  - Thorbjørn Kjølstad: Kurstedenes berettigelse
  - Edvard Befring: De unges stoffmisbruk i samfunnsperspektiv
  - Turid Evang: Behandling av ungdom med alkohol- og stoffproblem
3. 13.11 (årsmøte) Turid Klette Lunde: AKAN's opplegg for alkoholistbehandling i bedriftshelsetjenesten (36)

1976

1. 25.3 Ole Bratfoss og Olaf G Aasland: Behandling av akutt rus og delir
2. 20.5 Besøk på Blå Kors i Fredrikstad. Victor Borg: Foreløpige erfaringer med disiulfiramimplantasjon. Omvisning v/Odd Holten
3. 2.12 (årsmøte) Sigurd Birkeland, H.M. Lossius, Per Sundby: Nytt grunnlag for uførepensjon til alkoholikere (35)

1977

1. 23.3 Odd Ramsøy: Synspunkter på tvangsbehandling av alkoholikere
2. A-klinikken Trasop 25 år, Innlegg ved Dyremyhr og Holmboe
3. 28.-30.9 Voksenåsen, Seminar om behandling i lokalmiljøet av alkoholmisbrukere (75)
  - Anders Salvesen: Alkoholistsorgen i Norge – dagens situasjon
  - Ingalill Österberg: Erfaringer mer ambulant behandling av alkoholmisbrukere i Finland
  - Oscar Olsen: Hvordan bør behandlingstilbudene bygges ut i et fylke?
  - Jarle Torgersen: Behovet for behandlingstilbud sett fra sosialadministrasjonens side
  - Arnfinn Stein: Alkoholistbehandling og arbeidsplasser
  - Th. Kjølstad & O. Steinfeldt-Foss: Den fremtidige alkoholistsorg i Norge
4. 30.11 (årsmøte) Ragnar Hauge: Aktuelle prosjekter ved SIFA

1978

1. 5.6 Møte på den nye Incognitoklinikken
  - Jon. E.Bache-Wiig orienterte om klinikken
  - Anne Margrethe Holmboe og Olaf G Aasland refererte fra hhv. kongress og studiereise i utlandet
2. 25.-27.10 Seminar i Uddevalla (50)
  - Berndt Rigbäck: Svensk alkoholpolitikk
  - Eva Nordland: Oppvekstmiljø og alkoholbruk
  - Jo Leikvam: Trosterud Treningssenter
  - Ivar Hartviksen: Praktisk opplegg for behandling av alkoholmisbrukere i Narvik
3. 23.11 (årsmøte) Mette Ringen: Faglige og ufaglige inntrykk fra et Amerikaopphold

1979

1. 18-20.3 Seminar på Leangkollen: Rusmiddelproblematikk med spesielt fokus på behandlingsforskning. *Første seminar i samarbeid med Forum for psykologer engasjert i rusmiddelproblematikk*
  - Griffith Edwards: Treatment research on alcoholism, concepts and methods
  - Per Krogh: Norsk behandlingsforskning om alkoholmisbrukere
  - Per Vaglum: Norsk behandlingsforskning om stoffmisbrukere
2. 31.5 Per Antonsen: Enkelte sider ved Vinmonopolets virksomhet med særlig henblikk på forbruk og alkoholpriser
3. 11.10 Jon E. Bache-Wiig, Per Sundby, Per Wium: Opplæring i alkoholproblematikk for medisinske studenter og leger
4. 28-30.11 Seminar Park hotell, Sandefjord.
  - Inge Mannsåker: Etske og religiøse aspekter ved alkoholismebehandling
  - Pål Abrahamsen: Familiebehandling ved alkoholisme
  - Fanny Duckert: Atferdsterapi ved alkoholisme

1980

1. 7.5 Møte på Borgestadklinikken: Arnold Kverme, Egil Nordlie, Ole Reine
2. 9.10 (årsmøte) Per Nyhus: Alkoholpolitikk (16)
3. 26-28.11 Seminar Vette
  - Finn Mathisen: Sosialektorens plass i alkoholistsorgen
  - Arvid Amundsen: Alkoholdiagnosen
  - Tore Bjørnæs: Hva kan allmennparktikeren gjøre?
  - Hans Petter Schjønsby: Den offentlige leges rolle i alkoholistsorgen

Her a° ha skrevet referater i snart 10 a°, har
se kretaren behov for a° friske opp med i illustrasjoner

For forhandlingene

Hvasser, 21. mai 1981

Etter Forhandlingene

1981

1. 23-25.3 Leangkollen-seminar om institusjonsbehandling.
  - Bergsvein Bønæs: Institusjonsbehandling av alkoholikere i historisk perspektiv
  - Hilde Lundeby: Institusjonsbehandling av stoffmisbrukere i Norge i historisk perspektiv
  - Tom Samuelsen: Institusjonssosiologisk analyse
  - Tjer Jongsma (Holland): erfaringer fra omlegging av en tradisjonell behandlingsinstitusjon til et miljøtrerapeutisk samfunn
  - Eva Axelsen: Motstand mot forandringer og endringsstrategier i en institusjon
2. 10.9 (årsmøte) J. Mørland, J.E. Bache-Wiig, A-M Holmboe om Esperal-implantasjon – fakta og fantasier (40)
  - Forslag om navneendring til Norsk sosiallegeforening, ev. Norsk sosialpsykiatrisk forening. Ble ikke fulgt opp.
3. 25-27.11 Park Hotell, Sandefjord, seminar om Alkoholpolitikk og behandling
  1. H O Fekjær: Om forebygging og behandling av alkoholskader
  2. Bo Löfgren: Hvilke betydninger borde dagens kunnskap om ruset och drickandet ha på alkoholpolitik och behandling
  3. Kjell Bohlin: Det offentliges rolle i forebyggelse og behandling av alkoholskader

1982

1. 18.2 Medlemsmøte
  - Per Vestergaard: Fysiologiske aspekter ved cannabismisbruk
  - Helge Waal: Psykiatriske aspekter ved cannabismisbruk
  - Frøydis Storvik: Sosiale aspekter ved cannabismisbruk
2. 22-24.3 Leangkollen-seminar om Familiebehandling og rusmiddelbruk
3. 2.6 Bo og Inger Löfgren: Gruppebehandling av alkoholbrukere. Lansering av deres nyoversatte bok: Alkohol, rus, misbruk, behandling.
4. 14.10 (årsmøte) Helge Bell: Utvikling av alkoholisk leversykdom. Er levercirrhose arvelig betinget? (18)
  - **Forslag fra styret til å endre navn til Norsk forening for medisinsk rusmiddelproblematikk ble vedtatt.**
5. 23-26.11 Seminar i samarbeid med Hjeltestadklinikken og Edruskapsdirektoratet om Behandling av rusmiddelmisbrukere basert på nyere forskningsresultater
  - Jon Laberg og Kjell Bjørnevoll: presentasjon av Hjeltestadklinikken
  - Geir Berg: Evaluering av mestringstrening med yngre rusmiddelmisbrukere
  - Arvid Skutle: Desentralisert behandling av rusmiddelmisbrukere – alternativ bruk av institusjonsressurser
  - Jon Chr. Laberg: Kognitive og psykofysiologiske faktorer ved rusmiddelbruk. En kombinasjon av grunnforskning og behandlingsforskning
  - Tom Barth: Psykofysiologiske følger av alkoholinntak hos unge menn
  - Tor Løberg: Nevropsykologiske følger ved alkomani
  - Holger Ursin: Stress og stoff
  - Ray Hodgson: Degrees of dependence and their significance
  - William R Miller: Treating the non-alcoholic problem drinker
  - Howard Rankin: Assessing and treating the severely dependent problem drinker

1983

1. 31.5 Medlemsmøte. Kan det være alkohol?
Dag Brusgaard (35)
2. 19-21.10 Seminar Soria Moria: Alkoholvaner og alkoholskader
  - Hans Kristenson: Malmöundersøkelsen – betydning av enkle polikliniske tiltak
  - Asbjørn Medhus: Alkoholproblemer – bedriftslegens synspunkter
  - Olav Rutle: Kasuistikker fra allmennpraksis
  - Ellen Scheel: Hvordan presenterer pasienten sine sosialmedisinske problemer?

1984

1. 26-28.3 Leangkollen-seminaret: Er livssyn og profesjon på kollisjonskurs?
2. 7.6 Paneldebatt om sektoriseringsen av alkoholstomsorgen i Oslo. Jo Torkildsen, Halvor Kjølstad, Bjørn Langer Andersen, Harald Brun.
3. 21-23.11 Seminar Soria Moria: Kvinner og rusmiddelproblemer.
  - Edle Ravndal: Alkoholmisbruk i forhold til generell kvinneproblematikk
  - Mona Duckert: Kvinnelige stoffmisbrukere, problemer og behov i forhold til behandling
  - Anne Helene Skinstad: Kommunikasjonsteoretisk syn på kvinner og alkoholmisbruk
  - Britt Haver: Erfaringer fra en personlig etterundersøkelse av unge kvinner behandlet for alkoholavhengighet
  - Sonja Vaglun: Kvinnelige alkoholmisbrukere, psykiatriske pasienter – en ensartet gruppe?
  - Oddrun Sæter: Kvinnelige klienter i mannsdominerte institusjoner

1985

1. Leangkollen-seminar om forebygging
2. 27-29.11 Seminar, Soria Moria:
Alkoholismediagnosens betydning i forskning og behandling
  - Jon Johnsen: Alkoholismediagnosens historie
  - Jon Johnsen: Resultater fra en klinisk kontrollert studie om implantert disulfiram
  - Mats Berglund: Alkoholisme som sykdom
  - Raben Rosenberg: Alkoholismediagnosens plass blant de psykiatriske diagnosesystemer
  - Jørg Mørland: Biokjemiske og biologiske aspekter ved alkoholbruk og alkoholskader

1986

1. 5-7.3 Leangkollen-seminar om kriser og krisearbeid
2. 19-21.11 Seminar Soria Mora:
Behandlingsmodeller i norsk alkoholistomsorg
– ideologi og praksis
  - Lars Lindström: Teoretiske aspekter ved behandling av alkoholmisbruk
  - Kjell Dalen og Bjørn Bremer: Nordlandsklinikken
  - Rolf Hessøe, Astrid Finnseth og Berte-Lise Trygstad: Blå Kors klinikk, Oslo
  - Einar Øfsti og Odd Jacobsen: Sanderud sykehus
  - Sverre Fauske og Kjell Bjørnevold: Hjellestadklinikken

1987

1. Leangkollen-seminaret
2. 11-13.11 Soria Moria seminar: Blandingsmisbruk – utfordring og svøpe for helsevesenet
  - Egil Bodd: Interaksjon mellom alkohol og medikamenter
  - Signe Flottorp: Allmennpraktikerens møte med blandingsmisbrukere. Refleksjoner over forskjeller mellom utkant og storby
  - Arilb Bjørndal: Bruken av benzodiazepiner i Norge. Forskrivningspraksis sett fra forskerens og praktikerens synspunkt
  - Tormod Østensvik: Blandingsmisbrukets betydning for utføring av problemungdom, eller helbreder vi stoffmisbrukere til å bli lykkelige alkoholmisbrukere?
  - Jørg Mørland: Rusmidlenes omsetning i kroppen eller toksikologien som en Sherlock Holmes i folkehelsens tjeneste
  - Sissel Grøttum: Erfaringer med registrering av A og B preparater

1988

1. Leangkollen-seminaret
2. 10-12.11 Seminar Soria Moria: Rusmidler og trafikk
  - Hallvard Gjerde: Alkoholkonsumnivå blant berusede førere av kjøretøy
  - Anders Bjørneboe: Alkohol og andre rusmidler hos trafikanter. Hvilken betydning har de ulike stoffene og kombinasjoner av disse for kjøreferdigheten?
  - Alf Glad: Risiko forbundet med kjøring i ruspåvirket tilstand. Hvilke slutninger kan vi i dag trekke av den forskning som er foretatt i Norge og internasjonalt?
  - Morten Calmeyer: Den offentlige leges behandling av førerkortsaker
  - Randi Follerås: Rusmiddeltherapeutens dobbeltrolle som behandler og kontrollør av drikking og annen rusmiddelbruk
  - Torstein Engelskjøn: Nevrologens syn på praksis ved inndraging av førerkort
  - Edvin Fritzman: Reaksjoner på inndraging av førerkort, og de vansker det skaper i dagliglivet
  - Jørn Ruud: Hvem er promillekjøreren og hvilke medisinske og sosiale karakteristika kjennetegner ham/henne. Belyst ved data fra IIseng arbeidsleir
  - Hanne Lille-Schulstad: Egne erfaringer med tvungent undervisningsopplegg for promilledømte i amerikanske anstalter
  - Johs. Andenæs: Promillelovgivningen i Norge som middel til å redusere trafikkskadenes omfang

1989

1. Leangkollen-seminaret
2. 1-3.11 Seminar Soria Moria, i samarbeid med Norsk geriatrisk forening: Rusmiddelmissbruk – også et geriatrisk problem?
  - Knut Laake: Farmakologiske aspekter av medikament- og rusmiddelbruk hos eldre
  - Knut Engedal: Mental svikt ved alkohol- og medikamentmisbruk hos eldre
  - Olaf G Aasland: Eldres alkoholvaner. Hva sier statistikkene?
  - Jens Halvorsrud: Forskrivning av sovemidler og smertestillende midler i eldreinstitutioner. Er det pasientene eller personalet vi gir en håndstrekning?
  - Inger Lise Faldalen: Takling av tidligere rusmiddelmissbrukere i vanlige sykehjem
  - Åsa Rytter Evensen: Samlivsproblemer hos eldre utenfor institusjon. I hvilken grad er mishandling av og blant eldre utløst av rusmiddelbruk?

1990

1. Leangkollen-seminar
2. 7-9.11 Seminar Soria Moria: Grunn- og videreutdanning for leger innen rusmiddelbehandling. **Seminaret ble avlyst pga. manglende oppslutning**

1991

1. Leangkollen-seminar
2. 4.12 Seminar Gabelshus i samarbeid med Dnlf: Når hjelperne trenger hjelp.
Helsepersonell med rusmiddelproblemer.
  - Ulf Rydberg: Misbruk blant medisinpersonal
  - Jørg Mørland: Kan blandingsmisbruk oppdages tidlig via biomarkør?
  - Lars Mygland: Erfaringer fra arbeidet med leger i vanskeligheter

1992

1. Leangkollen-seminar
2. 30.11 Seminar Gabelshus: Rusmiddelmisbruk – fortsatt et mangesidig problem
  1. Jørg Mørland: Neurobiologiske mekanismer for avhengighet – et blikk i en ny verden
  2. Fanny Duckert: Hva gjør du når en pasient uoppfordret ber om råd for å redusere sitt forbruk, før jobben og kona har gått fløyten? Mine erfaringer med meget tidlig intervensjon
  3. Randi Follerås: Flaskebarna – eller hvordan kan vi hjelpe barna til å vokse ut av sine foreldres misbruk?
  4. Hans Olav Fekjær: Alkoholpolitikken i Oslo
  5. Jon Johnsen: Aversiv behandling – finnes det egnede midler og har de noe fornuftig mål?
  6. Helge Bell: Hva tåler leveren når misbruket er et indremedisinsk problem?

1993

1. 9-11.3 Leangkollen-seminar
2. 5-6.10 Kurs for allmennpraktikere (Allmennmedisinsk uke?):
Rusmiddelrelaterte problemer i allmennpraksis. Hvordan takler vi pasientene – og deres nærmeste?
3. 22.11 Seminar Soria Moria:
Avhengighetsbegrepet. Dokumentasjon mangler